Bijlage 1. Overzicht van trajecten en instrumenten gericht op duurzaam opdrachtgeverschap

Dit is de bijlage bij raadsinformatiebrief van 24 oktober 2024 met betrekking tot de voortgang van de Toepassingsregel Duurzame Investeringen.

Inleiding
De gemeente Amsterdam hanteert het principe 'Duurzaam, tenzij' bij alle besluitvorming en uitvoering. Alleen als er beleidsmatige, financiële, technische, wettelijke, contractuele beperkingen of andere redenen zijn waarom directies of stadsdelen hier gezamenlijk of individueel niet aan kunnen voldoen, dan moet onderbouwd worden waarom de 'tenzij' in dat geval wordt toegepast. Ook bij investeringsbeslissingen en verlenen van opdrachten geldt dit principe. Er lopen verschillende trajecten en er zijn diverse instrumenten om hier invulling aan te geven. Hoewel de uitwerking van de trajecten verschillend is, is het van belang om de trajecten op elkaar af te stemmen en de samenhang te bewaken zodat de trajecten op elkaar aansluiten en elkaar versterken.

Deze bijlage geeft een overzicht van deze met elkaar samenhangende trajecten en instrumenten.

Duurzaam investeren en CO_2-beprijzing
De gemeente gebruikt de Toepassingsregel Duurzame Investeringen om een afweging te maken tussen verschillende investeringsvoorstellen met o.a. gebruikmaking van interne CO_2-beprijzing. De CO_2-prijs is een manier om de schade van CO_2-uitstoot inzichtelijk te maken. De kosten die de schade veroorzaakt noemen we maatschappelijke kosten. Een investering die vervuilend is, brengt meer maatschappelijke kosten met zich mee. Het bestuur weegt de economische en maatschappelijke kosten en baten van verschillende investeringsscenario's tegen elkaar af.

Duurzaam inkopen
Inkooptrajecten volgen op een investeringsbeslissing en zijn hier dan een nadere uitwerking van. Maar er vinden ook inkooptrajecten plaats die niet volgen op een formele investeringsbeslissing. Figuur 1 laat het verschil zien tussen investeringen en aanbestedingen. Bij duurzaam inkopen gaat het om alle inkoop van goederen en diensten waar de gemeente Amsterdam opdrachtgever van is. Het gemeentelijk uitgangspunt is dat duurzaamheid bij alle inkooptrajecten wordt meegenomen. Er lopen al verschillende initiatieven en trajecten gericht op duurzaam inkopen. Hier wordt u jaarlijks over geïnformeerd in o.a. de Verduurzamingsrapportage, waarin we rapporteren over de verduurzaming van de gemeentelijke organisatie.

True pricing
True pricing (of: de echte prijs) is een manier om de verborgen milieu- en sociale kosten in prijzen van goederen mee te nemen. De echte prijs van een product bestaat uit de verkoopprijs plus alle externe kosten (milieu en sociaal). Deze externe kosten komen voort uit de productie van een product, maar waarvoor we nu niet (direct) betalen. Denk bijvoorbeeld aan alle medische kosten die ontstaan door luchtvervuiling.

Vermeden kosten
Bij vermeden kosten kijken we waar een solide financiële planning op lange termijn gelijkloopt met duurzame keuzes. Door bij investeringen de effecten van duurzaamheidsmaatregelen mee te nemen, kunnen we berekenen welke financiële en maatschappelijke kosten er op termijn worden vermeden. Dit is te gebruiken bij de besluitvorming over investeringen en de verantwoording naar Amsterdammers, nu en in de toekomst.

DeCarb-Pro
De gemeente Amsterdam neemt sinds mei 2023 deel aan dit Europese subsidieprogramma (Interreg Noordwest-Europa). DeCarb-Pro staat voor decarbonisation in procurement.[1] Het onderzoeksproject richt zich op het verminderen van de CO_2-uitstoot van door lokale overheden ingekochte producten. Bijvoorbeeld door middel van CO_2-beprijzing. In het programma worden een of meerdere strategieën ontwikkeld voor lokale overheden om CO_2-beprijzing systematisch op te nemen in opdrachten.

Voorbeeld
Met een fictief voorbeeld geven we in Figuur 1 schematisch het proces weer van het opstellen investeringsaanvraag tot en met de aanbesteding. Bij dit voorbeeld is investering optie B duurzamer en is het investeringsbedrag in eerste instantie ook hoger (bijv. 5%) dan investering optie A. Door het beprijzen van het maatschappelijk effect komt optie B toch als de meest aantrekkelijke optie maar voren, als we kijken naar de total cost of ownership (de totale kosten).

Het schema geeft ook het verschil tussen investeringen en aanbestedingen aan. Het is ook mogelijk dat er meerdere aanbestedingen volgen uit een investeringsaanvraag. Bijvoorbeeld als het project in verschillende delen in de markt wordt gezet.

Het uitgangspunt is om binnen de gemeentelijke organisatie de instrumenten (duurzaam investeren, CO_2-beprijzing en true pricing) zowel in te zetten bij investeringen als ook bij aanbestedingen.

[1] https://openresearch.amsterdam/nl/page/97663/decarb-pro-programma

Figuur 1: Versimpelde weergave van het proces van investeringsaanvraag tot aanbesteding. Niet alle aanbestedingen komen voort uit een investeringsaanvraag.